

eius adventu tenere, & ut facti forma gregis ex animo, ad mortem unâ cum commisso sibi grege semper parati: moriantur morte justorum, & simul accipiant coronam vitæ.

Sed præsertim ad hos servos & clientes tuos, te amare, te à juventute exquirere desiderantes, & hoc opus in signum sui ergà te amoris offerentes, misericordes oculos converte: memento hujus quod filius tuus in cruce pendens suggessit: ecce mater tua. Eja ergo Mater misericordiæ; accipe nos in filios tuos, ut observantes vias tuas, & te in hoc exilio invenientes, inveniamus vitam in hora mortis, hauriamus post mortem salutem à Domino, & gustemus in calis dulcissimum & benedictum fructum ventris tui Jesum, ejusque misericordias in æternum cantemus. Hæc sunt vota nostra, hæc est spes in sinu pauperum servorum tuorum reposita.

PRÆPARATIO
PROXIMA
AD MORTEM.
AD USUM CLERICORUM.
RECOLLECTIO

Unius ex singulis mensibus diei, præparationi ad mortem proximæ accommodata.

Viva ad Sacerdotes exhortatio, usque ad divisionem anima pertingere valens.

Moriemur tandem, Fratres charissimi; sed heu! semel dumtaxat moriemur: qua hora non putamus Filius hominis veniet; post hoc autem judicium sine misericordia. In quocumque loco ceciderit lignum, ibi in æternum erit. O formidabile momentum mortis, quo de summa rei decertandum est! momentum ex quo pendet totius æternitatis causa! O res plena periculi! Ecquid Fratres charissimi, si revertente Domino, non habeamus lucernas ardentes in manibus nostris? Et quid, si pulsante iudice, si diebus salutis & acceptabili tempore abusi, nihil in hoc tempore malo inveniamus in manibus nostris? Tunc quidem invocabimus Deum; verum exaudiet nos? nonne potius nos meritò subsannabit?

Estote parati, nos sæpissimè monuit; sed si mature non sapiamus, nec novissimè, dum dies est, pro-

Præparatio proxima

videamus, quomodo in tam difficili lucta præparabimus corda nostra ad nuptias, & ad pretiosam sanctorum mortem? In illa, inquam, hora ubi infestior morbum caput debile, corpus languidum, ratio non perindè lucida, & dolores mortis non dabunt penitentiae & salubrium operum locum; in illa hora, qua tot dies mali præteriti, tot gratiae & salutis media in vacuum recepta, tot iniquitatis propriae & alienae torrentes, tot conscientiae stimuli conturbabunt intellectum; in illa tandem hora, ubi multa iudiciorum Dei abyssus imminens, & pericula inferni nos inventientia, torquebunt cor nostrum.

Heu nobis! si Hilariones & Hieronymi, quantumvis poenitentes & ad mortem semper parati, timuerunt valdè in hoc tribulationis tempore; quid fiet de nobis, qui occupati erga plurima per vitam, negligimus unum necessarium, præparationem necessariam, præparationem scilicet ad mortem, & vivimus similes jumentis insipientibus quibus non est intellectus, vivimus quasi numquam morituri?

Frequentissimè quidem legimus & prædicamus tremenda Dei oracula de periculis subitanæ & improvissæ mortis; videmus ubique ægrotos & moribundos super lectum doloris, quos agonizantes adhortamur, & adjuvamus ad felicem mortem; videmus defunctos in feretro, quos oscitanter comitamur ad tumulum; sed heu! hæc omnia usu vilescunt, & ex his parùm curamus mori quotidie, & sumere nobiscum oleum cum lampadibus in adventu sponsi; & tandem differentes de die in diem, venit mors super nos, tanquam fur, venit subitò ira Dei & in tempore vindictæ disperdit nos; & morientes morte peccatorum pessima, morientes in peccato nostro, sepelimur in inferno. O socordiam nostram! O cæcitate lacrymis sanguineis deplorandam!

Eja ergo, Fratres charissimi, qui alios docemus, nos ipsos doceamus summam artem moriendi morte justorum; quapropter subinde moriamur dum vivimus; id est, moribundi quodammodo personam assumamus, dum adhuc integræ sunt corpori animoque vires: voluntariè sacrificemus Domino, qui hilarem datorem diligit; agamus nunc quæ faciemus, aut facta volumus jam morituri, quia nimirum facile occurrunt morienti quæ vivens amavit & libens exercuit; at non facile præstò sunt, & sapida remedia, quorum per vitam exigua cura fuit vel memoria.

Nos verò, gens sancta, gustemus, dum sani sumus & incolumes, exercitia ad beatam mortem perutilia, iisque, singulis mensibus, semel incumbamus libenter. Omnia tempus habent. Nonne sufficit tot annos ad nugas & ad fabulas convertisse? O stulti! quis nos adeò fascinat, ut excusantes excusationes, hoc breve annorum residuum Deo animæque nostræ recusemus?

Heu insipientes corde! si veritates venturi sæculi coram Christo Jesu misericorde recogitare, & hæc exercitia salutaria gustare nolumus, illas & hæc, spiritu gementes, & desperatione acti, in æternum recogitabimus in crudeli amaritudine animæ nostræ, quod avertat Deus.

Misereamur ergo animæ nostræ; jam hora est nos de somno surgere: ecce Dominus adest & vocat nos, ducit nos in istam formosam solitudinem, ut loquatur ad cor nostrum, ut ibi spiritu intelligentiæ nos repleat, renovet nos spiritu mentis nostræ, mutet in alios viros, & ut ad beatam mortem & viam pacis pedes nostros dirigat. Festinemus ingredi in illam requiem, audituri & docibiles facturi quid loquatur in nobis Deus. Mors nostra poterit quidem esse repentina; ipso tamen propitio, non erit improvisa.

Præparatio proxima
PRÆPARATIO

Ad recollectionem unius ex singulis mensibus diei.

1. Necessarium est ab omnibus objectis mentem & cor distrahere, & à curis etiam licitis se segregare.

2. Juvat locum solitarium eligere, mortis imaginem præ oculis habere, eorumque, & aliorum sensuum sæculi vanitatibus ostium claudere, ut cum solo Jesu in silentio conversans, audire & gustare possis quid loquatur in te Dominus Deus.

3. Quamvis præcipuus hujus recollectionis fructus sit seria ad mortem præparatio, expedit tamen, ut instituas pugnam contra quasdam inclinationes quæ sunt origo aliarum imperfectionum, & vitiorum.

4. Memineris necessarium esse ut habeas desiderium efficax tuæ perfectionis, dicens ex abundantia cordis: *loquere Domine, quia audit servus tuus.* Stude & tu, ut ex fructibus tuis cognoscaris sincere velle tuam perfectionem & beatam mortem.

5. Fideliter observa omnia hujus recollectionis exercitia, eorumque methodum & ordinem, nec repute leve quod ad tuam perfectionem conducere potest. Verùm quamvis hinc quàmplurima tibi præfigamus exercitia, ea tamen elige quæ tuo statui, tuæ devotioni, & divinæ illustrationi magis congruent.

6. Quò ferventius huic recollectioni incumbas, cogita hanc occasionem, quam Deus tibi offert, esse fortassè postremam; quapropter eodem fervore & animo eidem incumbere, ac si sub finem illius diei moriendum tibi esset.

7. Cogita beatam mortem, salutem, & perfectionem tuam esse opus Dei miserentis; quapropter enixè postula ejus auxilium, visita in eum finem Christum Dominum in Eucharistia, invoca etiam

Sanctorum patrocinia, præsertim beatæ Virginis, Angeli Custodis, S. Joseph, ut eorum præsidis animam tuam ad hæc salutaria exercitia & beatam mortem præpares.

Tandem pervigilio recollectionis, & post vespertinam orationem hæc tecum animo recogita.

REFLEXIONES

De morte, & de ejus circumstantiis.

I. Adhuc vivo; sed tandem moriar: hoc statutum est. Paucitas dierum meorum, qui præteriri non possunt, finietur brevi. Uno tantum gradu ego mori que dividimur; quid enim est vita mea, nisi ventus, & vapor ad modicum parens? De me ergo brevi dicetur quod & de aliis: *mortuus est.*

Quid sentiam in hora mortis de concupiscentiæ carnis, de concupiscentia oculorum, de superbia vitæ, de hac fascinatione nugacitatis quæ obscurat intellectum, & quæ ducit ad perditionem? Heu! in illa die peribunt cogitationes meæ. Quid sentiam tunc de simplicitate Justorum, & de via arcta quæ ducit ad vitam! Numquid eam deridebo?

II. Quandonam moriar? nescio; moriar qua hora non puto: ergo revocari & mori possum in dimidio dierum meorum, cras, hac nocte.

Attamen meum non est nosse tempora vel momenta quæ Pater posuit in sua potestate: latet mihi ultimus dies, ut omnes observem dies. Meum ergo est redimere tempus, quia dies mali sunt, & laborare dum dies est, quia venit nox, in qua non potero operari. Meum est vigilare, attendere; & omni hora esse paratum: verùm sum paratus? Heu mihi! si nunc animam meam repeterent à me, ubi parerem?

quò irem? Timor & tremor veniunt super me, & conturbata sunt omnia ossa mea.

III. Cunctis diebus quibus nunc milito, expecto donec veniat immutatio mea; jam spiritus meus attenuatur, dies mei breviantur, & solum mihi superest sepulchrum: ero quasi non essem, de utero translatus ad tumulum; hæc domus mea erit, ibi pater meus, mater mea & proximi mei derelinquent me. Ecquid si Dominus animam meam non assumpsit? Ibi ero intuentibus horror, vermium corrodentium esca; ibi pelli meæ, consumptis carnibus, adhærebit os meum; illic tandem in pulverem reversus, oblivioni dabor tanquam mortuus à corde.

Cui tamen hucusque servivi! Ah! Domine Jesu, non tibi, sed huic ventri, quasi Deo; huic mortis corpori quod aggravat animam; huic foetido stercore; huic infensissimo hosti æternam mihi mortem minanti; scriptum est enim: *si secundum carnem viveritis, moriemini.*

IV. Statim post mortem, in ictu oculi, me manifestari oportet ante tribunal justi iudicis, redditurus rationem villicationis meæ, rationem de omni verbo otioso, rationem ipsiusmet justitiæ & sanctitatis meæ. Iudex ille vivorum & mortuorum, qui scrutatur renes & corda, statuet me contra faciem meam: numquid potero respondere ei unum pro mille?

V. Post iudicium strictè factum recipiam, prout gessi in corpore meo, sive bonum, sive malum. Numquid recipiar in æterna tabernacula? An delictus de libro viventium, descendam in infernum, habitaturus cum igne devorante, cum ardoribus sempiternis? In hanc tamen, vel illam æternitatem cadam necesse est. In manibus Dei sortes meæ. Heu, heu! hæc animo cogitans tribularer, nisi recogitarem misericordias Domini.

VI. Attamen quamvis ex pretiosa & ex pessima morte pendeat vel beata vel infelix æternitas, quid hactenus feci, ut ad mortem essem semper paratus? O si Deus Judæ proditori aliquot salutis dies concederet, ut ex hoc tormentorum loco liberaretur, quos fructus poenitiæ dignos faceret? Nonne hoc acceptabile tempus plenissimè transigeret? Ipse Deus propter nimiam charitatem suam concedit mihi, licet indigno, hos salutis dies; sed heu! ingratus & inutilis homo nondum cognovi tempus visitationis meæ. Quadraginta annis, quibus proximus mihi fuit, vocavit me ad poenitentiam, ad scientiam Sanctorum; sed infelix ego homo semper renui, semper erravi corde: si nunc ergo peccatorum gravitate onustus, & meritis vacuus morerer, nonne me in æternum projiceret Deus? Quo usque divitias bonitatis ejus contemniam? Si dum tempus habeo, & dum dies est, bonum non operor, nonne tandem, vindice Deo, veniet nox, in qua nihil operari poterò? Sed in me reversus dico sicut homo bonæ voluntatis: nunc cœpi; hæc mutatio dexteræ Excelsi.

His animo seriò recogitatis, & in corde altè fixis, somnum advoca.

EXERCITIA

Pro ipsa recollectionis die.

ORDODIEI.

- H**ora 5. Surges.
Semiquinta, Oratio, meditatio, Prima & Tertia.
Hora 7. Præparatio ad confessionem totius mensis præteriti, & ad Missam aut Communionem.
Hora 9. Dispositio testamenti, Sexta, & Nona, prandium & recreatio.
Hora 1. post meridiem, examen particulare, Ro-

sarium, & consideratio de angustiis in hora mortis.

Hora 2. Vesperæ, Completorium, acceptatio mortis, actus religionis, & aliqua pro defunctis oratio.

Hora 3. Meditatio, Matutinum officium pro crastina die.

Semi-quarta. Consideratio ad crucifixum, aspirationes ad felicem mortem postulandam, spiritualis administratio Extremæ unctionis, protestatio, & visitatio Sanctissimi Sacramenti.

Post cœnam & recreationem, commendatio animæ, scriptio fructus recollectionis, & lectio documentorum pro eo conservando.

MONITA SALUTIS.

Ubi primum expergisceris, cogita Angelum percutientem, jubente Deo, te sic alloqui & monere: dispone domui tuæ, morieris tu; hac nocte animam tuam repetent à te; tempus non erit amplius, ecce venit citò iudex, jam puisat.

Hoc fervoris stimulo excitatus, da operam ut particula hujus boni diei quam fecit tibi misericors Dominus, non te prætereat, ita ut iniens vesperi lectum, sis ad mortem paratus.

MEDITATIO

De pessima pravorum Sacerdotum morte.

Quid frequentius quàm videre per vitam, Sacerdotes parùm sapere, nec novissima providere, apponentes quotidie iniquitatem, aut sa'tem repentis humi; Sacerdotes vix curantes ad cor interdum redire, & thesaurizare sibi thesauros in cœlo; Sacerdotes opus Dei negligenter facientes, & justorum simplicitatem, ipsumque Deum deridentes?

Sed heu! ubi primum instat tempus resolutionis,

vix intonantur ista formidolosa verba: *dispone domuituæ, morieris tu: proficiscere de hoc mundo;* tunc præ angustia spiritus gementes, dicunt in corde suo, timore horribili turbati; ò quàm durus nuntius ad me hodiè missus est! heu mihi! nunc reminiscor malorum quæ feci, nunc millia peccata occulta & aliena, quibus communicavi, millia monstra, quæ fovebam in sinu meo, insurgunt in me, cor meum torquentia; nunc video hoc mare magnum & spatiosum manibus, illic reptilia quorùm non est numerus. Væ mihi! me ipse decipiens dicebam: pax, pax; nunc heu! non est pax ossibus meis à facie peccatorum meorum! ò miserum me! nunc undique mihi sunt angustia, nomen habui quòd vixerim; nunc autem video quia mortuus fui coram oculis Domini: ò insensate! ergo erravi, quæ fascinatio obscurabat intellectum meum? Quæ me malitia excæcabat?

Ò si in pauca fidelis fuisset! ò si divina mysteria sanctiùs tractavisset! ò si vanitatem gravi corde non dilexisset, & mendacium non quæsisset! ò si zelans zelum Dei & animarum, diligentius attendissem mihi & universo gregi! sed, proh pudor! proh dolor! plantatus in domo Domini, terram sanctorum frustra occupavi! Jesu Christi sanguis, cujus reus factus sum, nunc exquiritur & clamat vindictam; ejus misericordiam servire feci iniquitatibus meis, nunc heu! desperationis turbine me jactatum sentio.

Ò si ex hac infirmitate recrearer! ò si adhuc haberem dies salutis & acceptabile tempus, quàm alacriter & peccata, & dies malos redimerem! sed væ mihi! perit desiderium meum, quia tempus non erit amplius: ecce ego morior, jam incido in manus Dei viventis, jam pericula inferni inveniunt me: ò in quantam tribulationem deveni! heu, heu! Si Sanctissimi viri, & Pastores juxta cor Dei timuerunt val-

dè in his angustiis, ubi parebo ego servus nequam?

Hæc & alia recogitans pravi Sacerdotes in interitu suo, in quo ridentur & subsannantur à Deo, quem in sanctuario ejus exacerbaverunt per vitam; tunc irascuntur, fremunt, tabescunt, judici pulsanti aperire, de corpore exire trepidant, & videre eum, quem contempsisse se meminerint, Judicem formidant: sed heu! morientur tandem inviti, & fortassè morte peccatorum pessima.

Sed & ego, qui hæc meditatus sum, quid egi per totam vitam? quid ago? Nonne mihi thesaurizo has amaritudines & angustias, quæ, Deo vindice, in hora mortis conturbabunt me? Ecquando tamen maturè sapiam, ac novissima providebo, faciendo omnia bona quæ facere possum? Si velim pretiosa Sanctorum morte mori, cur dùm tempus habeo, non sequor viam justorum?

O Jesu mi! hoc est ante omne desiderium meum: sed ò bone Jesu! ò Jesu refugium meum! patientiam habe in me, ne revoces me in dimidio dierum meorum: diuite ergò me, antequàm vadam ad terram tenebrosam & opertam mortis caliginè, ut plangam paululum dolorem meum, ut redimens peccata, & dies malos præteritos, præveniam tribulationes cordis mei, quæ in hora mortis multiplicarentur super me, dies plenos amaritudine, & omnia reddam tibi.

O Jesu auxilii mei, qui operaris in nobis velle & perficere pro bona voluntate; adjuva me, ut perseverans usque in finem, accipiam coronam vitæ.

In his esto charissime Frater, & quoniam hodie audis vocem Domini, qui spatium veræ pœnitentiæ, & lætæ mortis tibi concedit, noli obdurare cor tuum: in brevi enim exardesceret ira ejus, & in furore suo conturbaret te; scito quia in hora mortis gloria tua hæc

erit, testimonium bonæ conscientie, quod in simplicitate cordis & sinceritate Dei, & non in sapientia carnali conservatus fueris in hoc mundo: hanc ergo bonam conscientiam tibi modis omnibus concilia.

ALIA MEDITATIO

De stricto in pravos sacerdotes judicio.

I. **V**ix anima de corpore egressa est, cùm in ictu oculi eam manifestari oportet ante tribunal Justitiæ divinæ. Illic Dominus Jesus, qui constitutus est à Deo Judex vivorum & mortuorum, qui scrutatur renes & corda, & qui in Angelis reperit pravitatem, scrutabitur Jerusalem in lucernis, manifestabit consilia cordis nostri, fodiet parietem, ostendèt abominaciones pessimas, gravissima peccata occulta, & aliena tamquàm minutula per vitam reputata; quinimò omne verbum otiosum quod locuti fuerimus, de eo exiget rationem in die judicii.

Credo hoc? credo quidem, & tamen heu! non solum de peccatis præteritis pœnitentiam agere, eaque redimere recuso, verùm etiam multiplico iniquitates super capillos capitis mei. Monstruosa delicta nihili facio; thesaurizo mihi iram Dei. O vana fides mea! O dæmonum fides!

II. Præterea durissimum his qui præsent judicium fiet; anima pro anima exigetur: & quis est ille pastor qui resistat vultui meo, dicit Dominus exercituum?

Grande periculum! ecquid ego de factis alienis reddam rationem, ego qui pro meis non sufficio? (a) Ovium sanguis de manu requiretur mea? Certum hoc scio, id ipsa veritas attestatur; hoc scio, & ac-

(a) S. Thomas.

curatilius non vigilo? O idolum pastoris, ð cæcus speculator! Quid ergo miser cogito?

III. Quid plura? cum accepero tempus, inquit justus iudex, ego justitias iudicabo; examinabuntur enim boaa, qua intentione facta, quo fervore, quo modo: undè fit ut Job vereretur omnia opera sua, sciens quòd Deus non parcat delinquenti.

Heu mihi! jam me ipse in statera appendens, invenior minus habens, miser & miserabilis, imperfectum operum meorum vident oculi tui, Domine Jesu, & illud in libro tuo scribis; unde quàmvis vir divitiarum appaream, tunc in furore tuo confiteberis mihi *non novi te*; hoc mihi minaris, & adhuc non vereor opera mea? Non studeo esse fervens spirita? & adhuc vivo?

IV. Tandem, cui multum datum est, multum quæretur ab eo.

Quid ergò respondebo ego sacerdos, qui aquas Salvatoris sæpissimè haurio, de plenitudine ejus accipio, ipsumque Dominum, gratiarum fontem, quotidie manduco? Scio insuper bonum & malum, omnia quæ accepit à Patre Dominus Jesus, mihi nota fecit.

Heu tamen! quot bona turpidè ommissa, quot gratiæ in vacuum receptæ, quot talenta in terra abscondita? Quid respondebo per totam vitam inutilis, quando tot gratiæ, sanguinis Agni immaculati pretium, exquirentur, & vehementius clamabunt vindictam quam sanguis Abel? Quid verò audiam, nisi hæc tremenda nimis verba? *discede à me, serve inutilis, operari iniquitatis; in terra Sanctorum iniqua gessisti, non vid bis glorium Domini, discede à me in ignem æternum.*

O anima mea, si hæc audiens & meditans, non surgas de somno, non dormis, sed mortua es: ubi te abscondes, misera à vultu iræ ejus? Quæ est tamen

nunc expectatio tua, nisi iudicium sine misericordia? quam tunc habebis allocutionem? Responde.

Domine Jesu, scio verè quòd ita sit, & quòd non iustificetur homo compositus Deo: si voluerit contendere cum illo, non poterit ei respondere unum promille. Qui si habuero quidpiam justum, non respondebo, sed iudicium meum deprecabor, quia quasi pannus menstruatæ universæ justitiæ meæ; væ laudabili vitæ, si, remota misericordia, discutiatur! *S. Aug.* Eja ergò Domine Jesu, non intres in iudicium cum servo tuo: confige timore tuo carnes meas: volo ex nunc tuum prævenire iudicium; quapropter contra meipsum armabor, & ero præ cæteris crudelior mihi & severissimus iudex; & hoc faciens per singulos dies, stabo cum fiducia ante tremendum tuum tribunal: adjuva me Deus salutis meæ.

Hanc tene disciplinam, charissime Frater, initium sapientiæ timor Domini: ð nimis beatus, si semper es pavidus! In omnibus consiliis, propositis, & operibus tuis, dicito tibi. si modò moriturus essem, & manifestari me oporteret ante tribunal supremi iudicis, facerem istud? Quid ille sentiret de hoc opere? Quid ego ipse sentirem? Ergò ante omnia opera tua verbum verax præcedat te, & nihil agas quod conscientiæ rectoque Dei iudicio non sit consentaneum; quæ satis magna securitas, ubi periclitatur æternitas?

PRÆPARATIO

Ad Confessionem totius mensis præteriti.

REFLEXIONES

De statu conscientiæ, & præcipuè de muniis proprii status.

Notandum, has Reflexiones sigillatim sumptas posse

suppeditare Clericis materiam aliquantum meditando singulis mensis diebus, & toto anni decursu. Pastoribus juxta cor Dei id expertis, crede charissime Frater: sed saltem in hac recollectionis die meditare puncta quæ magis ad te spectare noveris; in his esto: statue te contra faciem tuam, dijudicans teipsum ut severissimus judex, ut non judicaris in novissimo die. Siste ergo gradum, Viator.

REFLEXIO I.

Generalis annorum recogitatio.

Plantatus sum in domo Domini, ut floream sicut lili-um, & multiplicer sicut cedrus Libani; in sortem ejus vocatus sum, ut sim sanctus, quia ipse sanctus est, & ut adhuc in dies sanctificer, quamvis sanctus sim.

Attamen, tot abhinc annis quibus terram Sanctorum occupo, quomodo vixi? Quos fructus sanctitatis feci? Quomodo vivo? Contendo viriliter esse perfectus, sicut Pater cœlestis, cujus mysteriorum dispensator sum, perfectus est? Sum ad pretiosam in conspectu Domini mortem paratus? E contra, nonne cum doctrinis meis carne volutor & sanguine? Nonne de die in diem ipsis laicis deterior fio? Proh pudor, quanta gemituum abyssus, quantus mortis secundæ timor! Confusio faciei meæ cooperit me.

Domine Jesu! quid me vis facere, ut placeam tibi in regione vivorum? notam fac mihi viam in qua ambulem, quia ad te levavi animam meam; tu es via & vita animæ meæ, tu es auxiliator meus, auxiliator fortis.

REFLEXIO II.

Horror peccati mortalis, præsertim superbiæ, luxuriæ, & avaritiæ.
Clerici, utpotè ministri Christi, & dispensatores

mysteriorum Dei, debent quasi à facie colubri fugere peccatum; ipsi siquidem sciunt bonum & malum, sunt quodammodo Dii, & verè filii excelsi omnes, de plenitudine Christi accipiunt; vos autem, de Sacerdotibus queritur Dominus, vos autem irritum fecistis pactum meum. Si inimicus meus maledixisset mihi, sustinuissem utique; tu verò homo unanimes: dux meus & notus meus, qui simul mecum dulces capiebas cibos! Proh abominatio! cognoscis voluntatem meam, hanc tamen non facis, serve nequam, quinimò polluis sanctuarium meum; ò quam multis in hac & altera vita vapulabis! proh desolatio!

Verùm quale est cor meum contra peccatum mortale, præsertim contra superbiam, luxuriam, & avaritiam? Propter hæc tria peccata stat abominatio desolationis in loco sancto.

Quantò major sum, tantò magis me in omnibus humiliare debeo: quid habeo quod non acceperim? si autem accepi, quid glorior, quasi non acceperim? Heu! ex eo quòd multum mihi datum sit, multum quæretur à me: non habeo de me nisi peccatum & mendacium; (a) nonne tamen cogitatione, verbo, & opere superbio, terra & cinis? Nonne præ timore cæteros interdum asperror? Si lætor ad ascensum, cur non timeo ad fœdiorem lapsum? (b) Sed heu! nonne me exaltans, quamvis elegerim abjectus esse in domo Dei mei, horrendius humiliabor? Nonne potentior potentiùs tormenta patiar? Nonne hominibus placere quærens, confundar & spernar à Deo? Absit. Ecquando ergo discam esse humilis corde? Ecquando amabo nesciri & pro nihilo reputari? (c) Ad hanc internam humilitatem me impellit humiliatio mea, quæ est in medio mei; quid enim fui? qui sum? quid ero?

B 2

(a) Conc. Araus. (b) S. Hier. (c) Imit. Chr.

Præterea nonne imprudens à spiritu immundo me coinquinari, & ab Angelo Satanæ me colaphizari & possideri sino, dans ei locum, & reputans ut parum quod non est parum? Hoc vitio parvitatem materiæ non admittente, periclitatur genus humanum; (a) nonne hoc foetido vitio periclitor ipse quotidiè? Ecquando à dextris, & sinistris armatus, contendam esse sanctus corpore & spiritu, & sequi Agnum quodcumque ierit?

Tandem nonne studens avaritiæ, incidi in laqueum Diaboli? Quo fine impleo ministerium meum? congreco & congregata conservo? Accipere temporale præcisè pro aliqua functione spirituali species simoniæ est. (b) Nonne sic locus habens, fur & latro sum? Nonne ut mercator pessimus clamare videor cum Juda: quid vultis mihi dare, & ego eum vobis tradam? Quotiès saltem ob inopiæ timorem, justitiam desero, & quasi egentium necator sum? Quotiès propter avaritiam implicui me negotiis sæcularibus, litigiosorum & procuratorum personam gessi; quamvis hæc omnia militantibus Deo prohibeantur? Quomodo mammonæ serviens, liberè servirem Deo meo? Nonne ubi thesaurus meus est, ibi est & cor meum? Verùm ò stulte! quæ paravi & paro, ejus erunt? Nonne hæc pecuniæ, quibus inhio, erunt mihi in perditionem? O quam amara mihi erit mortis memoria pacem habenti in substantiis! Nonne tandem mortuus dives, sepeliar in inferno?

Sed infelix avidus ego homo! si Dominus est pars hereditatis meæ, quidni sufficit mihi? Nonne tamquam nihil habens, omnia possiderem? O quam liber & lætus morerer!

(a) S. Greg. (b) S. Thom.

REFLEXIO III.

Intemperantia in victu & vestitu.

Sobrius esto, monet Apostolus: habens alimenta, & quibus tegaris, bis contentus sis.

Nonne tamen gravari sino cor meum crapula & ebrietate? Quinimò nonne Deus meus venter est? Nonne vanitatem in vestitu, supellectili, & in reliquo vitæ genere præ me fero? (a) Ita sanè; hoc ad verecundiam meam & flens dico. Scio quia Christus Dominus, cujus minister sum, cum dives esset, propter me egenus factus est, non habuit diversorium, nec ubi caput reclinaret, jejunavit, sitiivit, esuriit, felle & aceto potatus est: hoc scio, hoc prædico; quo ergo jure imagini ejus aded dissimilis, me prædestinandum spero?

REFLEXIO IV.

Detractio.

Detractores Deo odibiles. Abominatio hominum detractio. Nolite ergo detrahere alterutrum.

Quotiès tamen, ex eo, quod Sacerdos sim, mihi jus vindico detrahendi fratribus meis? Proh scelus! quotiès lingua mea sanguine Christi adhuc rubescens, dolos concinnavit adversus fratrem meum? Proh pudor! quotiès erubescens Evangelium, & hominibus placere quærens, non habui redargutiones in ore meo, nec detrahentem secretò proximo suo hunc persecutus sum? O idolum charitatis meæ! Quare? quia vera charitas operit multitudinem peccatorum: nonne ergo vana est mea religio? Ecquando linguam meam,

B 3

(a) Trid. Sess. 25. de Ref. c. 1.

nunc ignem, hunc gladium acutum, hancque malorum universitatem refranabo? Ecquando linguam detrahentium domare contendam? Nonne quod nihili facere volo, aliis facere debeo?

REFLEXIO V.

Via spatiosa.

Observare debeo ea quæ à sanctis Pontificibus, & à sacris Conciliis, de venatione clamosa & frequenti; de luxu, commensationibus, choreis, aleis, lusi- bus, ac quibuscumque criminibus, necnon de sæcularibus negotiis fugiendis, copiosè ac salubriter sancita sunt non obstantibus consuetudinibus. (a)

Sed si hec non observem? ergò sequor viam spatiosam. Verùm quò me ductura est hæc spatiosa via? ad perditionem. Hæc sunt verba Christi: *cælum & terra transibunt, verba autem mea non præteribunt.* Si Dominus est, cur eum non audio: cur eum non sequor? Nonne me tandem pudebit huic sæculo, cui in baptismo, & in sacra Unctione renuntiavi, conformari? Heu! heri catechumenus, hodiè Sacerdos; heri in circo, mane in altari, (b) Undè hoc monstruum? Numquid respiciens retrò, aptus ero ministerio verbi, & regno Dei?

REFLEXIO VI.

Familiaritas cum Laïcis.

Abstinere jubeor à nimia Laïcorum familiaritate; (c) & ab eorum frequentiori convivio, quia valde honestatem dedecet clericalem, ipsorumque Clericorum facit vilescere auctoritatem. (d)

(a) *Trid. Ses. 22. de Ref. c. 1.*(b) *S. Hier. (c) Conc. Aquil. (d) Conc. Raven.*

Quid est ergò cur ministerium meum turpiter vituperari sino? Cur non frequenter pastores juxta cor Dei, & Clericos boni testimonii viros, & qui potentes in opere & sermone trahunt post se? Cur in odorem illorum virtutum non curro? Nonne eas fastidio? Nonne tamen ex hoc odore effloret super me sanctificatio Dei mei? Scriptum est enim: cum Sancto Sanctus eris.

Sed quamvis cum hominibus converser, estne tunc in cælis conversatio mea? numquid in conversatione Sanctus sum? Nonne potius, ut iniqui, narro fabulationes, sed non ut lex Dei? Verùm decetne Sanctos stultiloquium, aut scurrilitas? deestne in multiloquio peccatum?

REFLEXIO VII.

Peccatum veniale.

Peccatum veniale contristat Spiritum Sanctum; quid mirum si diligentes Dominum, oderint hoc malum? *Levia delicta, quæ in Laïcis levia sunt, in Clericis sunt maxima; (a) & nugæ in ore Laïci nugæ sunt, in ore Sacerdotis blasphemæ. (b) Præterea, qui modica spernit, paulatim decidet, & qui in modico iniquus est, in majori iniquus erit. Hoc ipsa Veritas pronuntiat; nos autem, quod videmus testamur.*

Quale est ergò cor meum contra peccata venialia? Nonne adhuc adhæreo huic vitio quo tamdiu laboravi, & quod quasi aquam bibi? Quem conatum adhibui ex præterita confessione, ut illud ex corde meo extirparem? Heu! volui & nolui piger. O si Deum diligerem, nonne ab omni specie mala pro viribus me abstinere? Ad malum quidem pro-

B 4

(a) *Trid. Ses. 22. de Ref. c. 1. (b) S. Bern.*

nus sum, & licet Sacerdos sim, circumdor tamen infirmitate! septies in die cadit ipse justus. Sed quot peccata venialia ex deliberata scientia, & plena voluntate committo? Quoties reputo tamquam leve quod quidem veniale est plebi, sed quod criminale est Sacerdoti? Quoties culpæ meæ propter contemptum, aut scandalum, &c. de parvis magnæ factæ sunt? (a) Abyssus siquidem abyssum invocat. Quoties heu! malitia mea excæcatus, & in falsam conscientiam imprudens lapsus, dixi in corde meo: pax, pax? Dominus autem, qui intuetur cor, & qui secum judicat, dixit: non est pax. O quantæ tenebræ! Delicta quis intelligit?

O summe scrutator cordium! paveo, tabesco & fremo in memetipso; ab occultis meis munda me Domine: cor mundum crea in me Deus; malo mori, quam fœdare animam meam vel minimo peccato; sed & tu, qui es fortitudo mea & firmamentum meum, custodi animam meam, quoniam sanctus sum. (b) Viriliter agam ego, ut spiritum non amplius contristem; tu scis Domine quia amo te plus quam me.

REFLEXIO VIII.

Vita tepida.

Habeo adversus te quoddam charitatem tuam primam reliquisti, dicit Dominus; memor esto itaque unde excideris, & age pœnitentiam; sicut autem venio, & movebo candelabrum tuum de loco suo, nisi pœnitentiam egeris. (c) Scio opera tua: nomen habes quoddam vivas, & mortuus es; esto vigilans & confirma cætera, quæ moritura sunt: non enim invenio opera tua plena coram me. In mente ergo habe qualiter acceperis & audieris, & serva & age pœnitentiam. Si ergo non vi-

(a) S. Greg. (b) Psalm. 85, v. 2. (c) Apoc. 2, v. 5.

gilaveris, veniam ad te tamquam fur, & nescies qua hora veniam ad te. Utinam frigidus esses aut calidus; sed quia tepidus es, & nec frigidus nec calidus, incipiam te evomere ex ore meo. (a)

Ad quem, ò Domine Jesu, ad quem spectant hæc formidolosa verba? cui imminet hæc tremenda nimis sententia? ad vos, ò Sacerdotes, qui despicitis nomen meum, dicit Dominus exercituum. Qui legit intelligat. Sed & ego Sacerdos, qui huic sæculo conformor, qui vix operor bonum, qui opus Dei perfunctorie & negligenter facio, qui peccata venialia quasi aquam bibo, quique exercitia spiritualia statui meo congruentia fastidio, nonne hanc jure merito timere debeo sententiam?

Insuper tepidi Sacerdotes difficile corriguntur, sive quia gratia speciali propter animi teporem atque ingratitude, relicto sufficienti auxilio, destituuntur, sive quia hunc languidum statum miserè ignorant, sive quia omnia vel utilissima remedia usu vilescunt. Nihil impossibilius quam corrigere eum qui omnia scit: (b) pessima ergo eorum plaga, & curationum utilitas in eis non est.

Cujus est imago hæc? nonne mea? Reverà ego sum ille vir tepidus, & inutilis servus jamjam ex ore Dei evomendus, & in tenebras exteriores projiciendus. Heu mihi! Præpotens vox Domini confringentis cedros Libani, non frangit nec emollit duritiam cordis mei, nec ipsa mors peccatorum pessima, nec judicia Dei abyssus multa, nec ipsa inferni pericula mihi imminet, nec ipsi Salvatoris fontes: nihil horum me movet, nihil ad pœnitentiam excitat; quomodo ergo effugiam à judicio gehennæ?

O insensate! Domino serviens, inceperam olim

(a) Ibid. c. 3. (b) S. Chrys.